

принципи стильового підходу в навчанні фортепіанному мистецтву, а саме: ставлення до стилю автора як до смислового світу; проникнення в саму суть музичного твору, його ідею, задум; єдність змісту й тексту, об'єктивних основ стилю та їх індивідуального відображення у виконавській творчості; детермінованість усіх виконавських засобів специфікою стилю композитора; врахування історичного фактора, знання виконавських традицій, а також розуміння можливості відхилення від них.

Щодо методів, які втілюють на практиці стильовий підхід, можна виділити такі як: ознайомлення з багатьма творами одного й того самого композитора, причому різних за жанрами; глибоке вивчення стилю композитора на прикладі одного твору за допомогою стильового аналізу структури, музичної мови; ретельний аналіз всіх деталей нотного тексту, авторських вказівок, визначення в них стильових факторів інтерпретації; вивчення редакцій тексту; знайомство з особистістю композитора, з обставинами, у яких був написаний твір; проникнення в “дух епохи” та знаходження проявів в інших видах мистецтва – живопису, літературі.

Висновки. Отже, трактування стилю, яке ми бачимо у видатних музикантів-педагогів, пов'язане з внутрішньою суперечністю самої цієї категорії. Аналіз прикладів стильового підходу в процесі навчання в класі фортепіано дає змогу визначити його суть, а також значення для сучасної педагогіки. Стильовий підхід як повне втілення стилю композитора за допомогою адекватних виконавських засобів має на меті розвиток особистості учня, розширює його світогляд, підвищує загальну і музичну культуру.

Література

1. Гольденвейзер А.Б. О Моцарте и исполнении его фортепианных произведений / А.Б. Гольденвейзер // Пианисты рассказывают. – М., 1990. – Вып. 1.
2. Зак Я.И. О некоторых вопросах воспитания молодых пианистов / Я.И. Зак // Вопросы фортепианного исполнительства. – М., 1968. – Вып. 2.
3. Коган Г.М. Вопросы пианизма / Г.М. Коган. – М., 1968.
4. Либерман Е.Я. Творческая работа пианиста с авторским текстом / Е.Я. Либерман. – М., 1988.
5. Мильштейн Я.И. Вопросы теории и истории исполнительства / Я.И. Мильштейн. – М., 1983.
6. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры / Г.Г. Нейгауз. – М., 1961.
7. Носина В.Б. Олександр Львович Йохелес – музикант и педагог / В.Б. Носина // Традиции отечественной фортепианной педагогики. – М., 1995. – Вып. 132.
8. Теория и методика обучения игре на фортепиано : учеб. пособие для студентов высших учебн. заведений / [под общ. ред. А.Г. Каузовой, А.И. Николаевой]. – М. : Владос, 2001.
9. Фейнберг С.Е. Пианизм как искусство / С.Е. Фейнберг. – М., 1965.

ДУБОВ А.М.

ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ, ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ НА САМОСТІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ ЗОВНІШНЬО ТА ВНУТРІШНЬО ЗДОРОВОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

На сьогодні погіршується економічна, соціальна та екологічна ситуація, падає рівень здоров'я населення. Недостатня рухова активність – гіпокінезія, що є передумовою найбільш масових захворювань, уражає не лише молодь, а й старші, свідоміші контингенти дорослих. Багато в чому це пов'язано з тим, що пропаганда оздоровчих знань ведеться у формі рекомендацій, “готових до споживання” без будь-яких розумових зусиль [1; 4].

Різко знизилась фізична підготовленість покоління, що підрастає. Традиційне уявлення про студентську молодь, як про одну з найбільш здорових соціальних

верств населення на сьогодні стає міфом. Досить помітно зросла кількість хронічних захворювань. Набула гостроти проблема зловживання наркотиків, алкоголю, тютюнопаління.

Зміцнення здоров'я та організація здорового способу життя молоді займає перше місце, адже саме в цьому віці формуються звички, переконання й характер людини. Фізична й моральна досконалість має стати метою кожної особистості. Значну увагу розвитку особистості, її способу життя варто приділяти в навчальних закладах. Це пов'язано з недооцінкою оздоровчої та виховної ролі фізичної культури та спорту. Від фізкультурної освіти студента формуються потреби в фізичному вдосконаленні. Додатково загальні знання дає така дисципліна, як "Валеологія". Але тільки фізична культура є основним чинником формування психологічно та фізично здорової людини.

Мета статті – проаналізувати стан зв'язку між такими дисциплінами, як фізичне виховання, основи екології та валеологія, що дасть змогу встановити роль і значення, ціннісні орієнтації, які впливають на розвиток особистості.

Як стверджує чимало дослідників, важливим компонентом цілісної народної культури від найдавніших часів і до сьогодні є народна фізична культура, яка охоплює всю сукупність досягнень у створенні та раціональному використанні спеціальних засобів, методів і природних умов з метою цілеспрямованого фізичного вдосконалення людини.

Особливості народної фізичної культури визначаються через поліфункціональні діалектичні взаємозв'язки численних чинників, таких як психологічний склад тієї чи іншої спільноти людей, їх головні антропометричні характеристики, географічні й кліматичні умови, стан виробничих відносин, економічний і політичний розвиток суспільства, рівень його матеріальної й духовної культури.

Народна фізична культура, як і вся культура суспільства, є продуктом творчої діяльності нації. На кожному історичному етапі вона змінюється залежно від особливостей суспільного розвитку кожного народу. Водночас фізична культура успадковує характерні національні цінності завдяки збереженню народних традицій і звичаїв, а також збагачується адаптованими чужинецькими запозиченнями. Паралельно з головним своїм завданням – вдосконаленням тіла людини, народна фізична культура суттєво впливає на духовний світ – світ емоцій, естетичних смаків, етичних і світоуявних аспектів особистості [6, с. 115].

Витоки уявлень про здоров'я приховані у глибині віків. Ще у давнину наші предки, розрізняючи стан здоров'я та хвороби, всіляко прагнули зберегти перше й уникнути другого. І якщо для запобігання хворобам – згідно зі знаннями та віросповіданнями того часу – часто застосовувалися зовсім фантастичні дії, то для зміцнення здоров'я ще у стародавніх культурах Сходу й Заходу застосовувалися, як правило, ефективні стимуляційні засоби, багато з яких майже без змін дійшли до нашого часу. Це стосується фізичних вправ, масажу, водних процедур і дієти. Є відомості, що ці оздоровчі засоби використовувалися ще в III–IV тис. до н. е. в Індії, де вони входили до складу релігійно-філософських і гігієнічних уявлень.

Переконавшись в ефективності застосування фізичних вправ у здорових людей, давні педагоги та лікарі Сходу почали використовувати їх для лікування захворювань. Таким чином, ще у давні часи одним із найдієвіших оздоровчих засобів – фізичними вправами – користувалися для стимуляції здоров'я як здорових, так і хворих людей. З цього моменту ми можемо констатувати практичне застосування тих принципів, які сьогодні є змістом загальної (зміцнення здоров'я здорових) та клінічної (зміцнення здоров'я хворих) валеології.

Фізична культура, так само як і валеологія та основи екології, ґрунтується на системі знань, узагальнень, поглядів на закономірності розвитку людини й особливості цілеспрямованого впливу на її природний розвиток специфічними засобами.

Валеологія в наш час формується як вихід з проблемної ситуації, яка склалась у медицині, неспроможній за рахунок особистих ідей і методів забезпечити здоров'я (І.І. Брехман, 1987).

Профілактична та валеологічна стратегія досягнення здоров'я полягає в її захисті, починаючи від народження й зміцнення впродовж усього життя, розумінні її цілеспрямованості та єдності, цілеспрямованості та поліпшенні загального стану організму, удосконаленні регуляції систем і функцій [4, с. 174–175].

Для валеологічного екологічного та фізичного виховання теоретичні знання стають безпосередньою виробничою силою – вони забезпечують найцінніші, життєво важливі звершення: зміцнюють здоров'я, позбавляючи людину хвороб, формують високу якість життя, збереження й розвиток усіх потенцій можливостей організму й особистості, активно й творче довголіття [1].

Методичний арсенал української теорії і практики фізичної культури та масового спорту пропонує безліч засобів для диференціації вправ і навантажень у найширшому діапазоні: від максимальних до чітко дозованих оздоровчо-лікувальних. Загалом, з огляду на нинішній стан здоров'я молоді України, оздоровчо-лікувальний напрям фізичної культури сьогодні потребує зміни ставлення до себе як до другорядного, менш важливого. Навпаки, кількість представників молодого покоління, які внаслідок перенесених хвороб, хронічних захворювань, інших причин мають ослаблене здоров'я, вимагає значного підвищення уваги до цього ефективного засобу лікування, підтримки, збереження й зміцнення здоров'я [5, с. 71].

Система знань про фізичне виховання людини є невід'ємною складовою ширшої системи знань в галузі української етнопедагогіки. Вона складається із раціональних відомостей, набутих протягом віків, і містить у собі сукупність закономірностей, принципів, які відображають як сам процес тілесного, духовного, морального виховання людини, так і його організаційні та методичні особливості [6, с. 134].

Систематичні заняття спортом підвищують нервово-психічну стійкість до емоційних стресів, підтримують розумову працездатність на оптимальному рівні, сприяють підвищенню успішності студентів.

Безперечно, наявна мережа вищих навчальних закладів країни – це саме та структурна частина вітчизняної системи фізичного виховання, яка за своєю чисельністю, розгалуженістю, матеріально-технічною базою має найкращі можливості для того, щоб формувати здоровий спосіб життя студентської молоді, особливо тієї складової, яка стосується рухливої активності. Принципово важливо також, що саме завдання виховання здорового покоління, а не досягнення високих спортивних результатів (оскільки спорт вищих досягнень – це доля небагатьох обдарованих, хто щоденно виконує величезний обсяг фізичних навантажень, часто ризикуючи здоров'ям, керуючись комплексом певних мотивів – задоволення потреби в суперництві з собі подібними, прагнення до суспільного визнання, підвищення рівня матеріального добробуту) є одним з основних завдань системи вітчизняної освіти, яке має бути реалізовано поряд з викладанням інших предметів [5, с. 70].

До таких предметів належить “Основи екології”. Здоров'я людини залежить не тільки від генетичних факторів, а й від екологічних умов. Однак певною мірою

воно залежить також від свідомого ставлення людини до себе та навколишнього середовища.

Здоров'я – стан повного соціально-біологічного і психологічного комфорту, коли функція всіх органів і систем організму зрівноважені з природним і соціальним середовищем, відсутні будь-які захворювання, хворобливі стани та фізичні дефекти. Критерій здоров'я визначається комплексом показників. Однак за найзагальнішими рисами здоров'я людини можна визначити як природний стан організму, що характеризується повною зрівноваженістю будь-яких хворобливих змін.

Важливим фактором фізичного здоров'я є загартування організму. В основі загартування лежить властивість організму людини пристосовуватись до змін умов навколишнього середовища. У людині відбувається процес пристосування організму до нових умов існування – виникає адаптація.

Основні засоби зміцнення здоров'я та адаптації – ранкова гігієнічна гімнастика, перебування на природі – у лісі, парку, біля моря у горах та інше [3, с. 39–42].

Для підтримки адаптації організму до впливу негативних кліматичних і метеорологічних умов необхідно проводити водні процедури у вигляді обтирання, обливання, контрастного душу, купання, а також займатися фізичними вправами на відкритому повітрі протягом року [2, с. 151].

Висновки. Отже, кожна людина повинна ставитись до свого здоров'я з тим більшою увагою, чим глибше вона пізнає свій організм та навколишнє середовище. Повернути здоров'я, зміцнити його можливо не лише за допомогою фізичних вправ, а й за наявності необхідних знань з валеології та основ екології, що відкриє шлях до створення організму енергетично сильного, добре пристосованого до несприятливих умов як внутрішнього, так і зовнішнього середовища.

Література

1. Булич Е.Г. Валеологія. Теоретичні основи валеології: навч. посіб. / Е.Г. Булич, І.В. Муравов. – К.: ІЗМН, 1997. – 224 с.
2. Грибан Г.П. Формування адаптації студентів до фізичних навантажень і умов навколишнього середовища в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки / Г.П. Грибан, Ф.Г. Опанасюк // Республіканська зб. наук. праць III Всеукраїнської наук.-практ. конф. [“Актуальні проблеми фізичного виховання у вузі”] / [під заг. ред. В.М. Казакова]. – Донецьк: ДонДМУ ім. М. Горького, 2001. – 192 с.
3. Заплатников Л.Т. Проблемы валеологии и гигиены в педагогике: прошлое, настоящее, будущее / Л.Т. Заплатников // Содержание валеологического образования и его дидактическое обеспечение. – Донецк: ООО “КИТИС”, 1998. – 228 с.
4. Лапін В.М. Безпека життєдіяльності людини: навч. посіб. / В.М. Лапін. – [5-те вид., стер.]. – Л.: Львів. банк. ін-т НБУ; К.: Знання, КОО, 2002. – 186 с.
5. Олексієнко Я.І. Подолання кризи сучасної системи фізичної культури і спорту – головна умова покращення здоров'я дітей, підлітків і молоді / Я.І. Олексієнко // Освіта Донбасу: наук.-метод. видан. – 2007. – № 4(123). – С. 70–74.
6. Приступа Є.Н. Теоретичні та методичні аспекти класифікації засобів народної фізичної культури / Є.Н. Приступа, В.І. Левків, Р.С. Мозола // Традиції фізичної культури в Україні: зб. наук. статей / [за заг. ред. С.В. Кириленко, В.А. Старкова, А.В. Цьося]. – К.: ІЗМН, 1997. – 248 с.

ЄСЬМАН І.В.

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ РОБОТИ З БАТЬКАМИ УЧНІВ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ЗАКЛАДІ

Політичні зміни, економічна, соціальна й духовна криза українського суспільства негативно вплинули на пересічну сім'ю, зруйнували багато моральних і ду-